

ORIZONTURI

Revistă a Societății Culturale a Elevilor și
Profesorilor din Liceul "Mihai Eminescu" Bacău

Serie nouă. Nr. 8 (11). Mai

Fondator: George Bacovia - 1915

NOI

Icoană pictată de Daniela Rotariu

"Apărător neînfricat al credinței și al patriei străbune, mare ctitor de locașuri sfinte, Ștefane Voievod, roagă pe Hristos Dumnezeu, să ne izbăvească din nevoi și din necazuri."

Tropar, glas 1

Ștefane Măria Ta,
Tu la Putna nu mai sta,
Las' Archimandritului
Toată grija schitului,
Lasă grija Sfinților
În sama părinților,
Clopotele să le tragă
Zioa 'ntreagă, noaptea
'ntreagă,
Doar s'a 'ndura Dumnezeu,
Ca să'ți mântui neamul tău!
Tu te 'nalță din mormânt,
Să te aud din corn sunând
Și Moldova adunând.
De-i suna din corn odată,
Ai s'aduni Moldova toată,
De-i suna de două ori,
Îți vin codri 'n ajutor,
De-i suna a treia oară
Toți dușmanii or să piară
Din hotară în hotară
Îndrăgi-i-ar ciorile
Și spânzurătorile !

Mihai Eminescu

Cerul nostru nu e gol

La o jumătate de mileniu de la adormirea Sfântului Ștefan cel Mare, urmașii lui trăiesc într-o Românie care încă mai rabdă anarhia demonică a valorilor, instaurată de comunism. Urmașii lui încă mai rabdă jugul prostocrației formată din activiști și securiști, urmașii lui încă nu s-au trezit din letargia în care au vegetat o jumătate de secol. Tinerii sunt dezorientați, pentru ei valorile nu există, ori se închină unor false valori aduse de aiurea. „Noi câmpim cerul cu stele, noi mănjim marea cu valuri,/ Căci al nostru-i trist și rece – marea noastră-i de îngheț.“, spunea Mihai Eminescu în **Epigonii**, exagerând, evident, în spirit romantic, debusolarea tinerilor din vremea sa. Ei aveau însă admirație pentru părinții lor pașoptiști, aveau niște repere valorice. Pentru tinerii de acum tocmai aceste repere valorice lipsesc, deoarece primul lucru pe care l-a făcut ocupantul de după război a fost tocmai demolarea sistemului de valori. Începând cu Regele și Biserica, apoi cu marii noștri oameni politici, cu intelectualii și industriașii, până la elita muncitorească și până la fruntea satelor poreclită „chiaburi“, toate valorile poporului român au fost distruse sub pretextul absurdei „lupte de clasă“. Moromete îi spunea fiului său ajuns activist de partid: „Cum văd eu, pentru voi, pentru comuniști, cu cât ești mai prost, cu atâta ești mai bun!“ Instaurarea unei scări inverse de valori a fost cea mai mare crimă socială produsă în ultima jumătate de secol. Dacă nu ne trezim, riscăm să disprăem ca popor, să ne transformăm într-o populație, cum spunea Constantin Noica. Nevoia de repere valorice este deci imperioasă. De unde să le luăm?

Dar cerul nostru nu este gol! De la Sfântul Apostol Andrei până la Sfântul Ștefan cel Mare și până la Sfinții Martiri omorâți în închisorile comuniste, avem repere care să ne arate calea spre mântuire. Noi avem privilegiul de a fi contemporani cu Sfinții Părinți cum este Părintele Iustin, prin care Însuși Dumnezeu, în marea lui bunătate, ne vorbește. Istoria noastră este plină de domnitori, de boieri, de cărturari care pot fi mereu modele pentru tineri. Ceea ce ne lipsește încă este admirația, este respectul și mai ales dorința de a le semăna. Pentru ca tinerii noștri să se formeze în acest sens, ei trebuie educați de școală și de familie în acest spirit. Mass-media nu trebuie să terfelească totul, nu trebuie să facă din orice o imensă bășcălie. Tinerii trebuie să deosebească plăcerea diavolească de bucuria spirituală; accesul la valori aici începe, în lumea aspirațiilor.

Pentru a putea supraviețui, mai mult, pentru a ne ocupa cu fruntea sus locul ce ni se cuvine în Europa și în lume, trebuie să înlocuim anarhia generată de o falsă democrație cu o ierarhie

necesară, bazată pe cultul valorilor. Tinerii trebuie să-și iubească familia și să-și respecte părinții, să-și iubească școala și să-și respecte pe profesori, să-și iubească Patria și să respecte marile valori ale Neamului, să-l iubească pe Dumnezeu și să-și respecte pe Sfinții Părinți. Numai integrarea modestă și cu bucurie într-o asemenea ierarhie, fiecare la locul hărăzit lui de Dumnezeu, poate face din tinerii de azi niște oameni care să trăiască în această lume cu adevărat ca într-un Pridvor al Raiului!

Fie ca Ștefan cel Mare și Sfânt să-și mai ajute o dată supușii acum, la o jumătate de mileniu de la binecuvântata zi în care Dumnezeu l-a chemat la El, obligându-i, cu fermitatea de care a dat dovadă mereu în lunga sa domnie, să renunțe la anarhie, la bășcălie, la hoție și să-și clădească un viitor demn, modest dar autentic, trainic în secolii ce vor veni, bazat pe respectul pentru ierarhia valorilor.

prof. Ioan NEACȘU

Colocviile revistei „Orizonturi Noi“

– Ediția a doua –

Anul acesta Zilele Liceului, sărbătoarea noastră tradițională care aniversază, la fiecare 15 ianuarie, ziua patronului nostru spiritual, au avut pentru a doua oară ca principal eveniment COLOCVIILE REVISTEI „ORIZONTURI NOI“. Aflată la ediția a doua, această manifestare științifică a fost dedicată anul acesta lui Ștefan cel Mare și Sfânt. Cum era și firesc, unul dintre invitații de onoare ai colocviilor, domnul profesor Alexandru Artimon, doctor în istorie, a susținut o interesantă expunere despre „Ștefan cel Mare și Curtea Domnească de la Bacău“. Domnul profesor Valeriu Traian a vorbit despre „Ștefan cel Mare în viziunea lui Eminescu“, apoi doamna profesoară Mihaela Dughiri, director al liceului nostru, ne-a incitat cu „Eminescu în documente de arhivă“. Domnul profesor Ioan Mitrea, doctor în istorie și proaspăt laureat al Academiei Române, a redefinit profilul lui Vasile Pârvan, subliniind faptul că acum tinerii au mai multă nevoie decât oricând de modele, de la Sfântul Ștefan cel Mare, până la Vasile Pârvan și alți oameni mari pe care poporul nostru i-a dat lumii ca expresie a valorilor noastre naționale.

REPORTER

ORIZONTURI NOI * Revistă a Societății Culturale a Elevilor și Profesorilor din Liceul „Mihai Eminescu” - Bacău

Profesor coordonator: Ioan Neacșu

Colegiul de redacție:

Redactor șef: Andreea Panțiru, X D

Secretar general de redacție: Iulian Viliman X D

Literatură și artă: Ana Maria Boghiu, X C

Publicistică: Ramona Frâncu, XI D

Tehnoredactare: Editura Corgal Press Bacău

(Str. Ana Ipătescu 4/B/6, tel./fax: 0234-517422)

Adresa redacției: str. Mihai Eminescu, nr. 35, Bacău.

http://www.orizonturinoi.meb.ro

ISSN 1582-7089

Comitetul de conducere

Director:

prof. Mihaela Dughiri

Director adjunct:

prof. Gabriela Toma

Vârsta maturității

Școala noastră împlinește în acest an trei decenii de existență, putem spune că a ajuns la vârsta maturității. Ca martor ocular al tuturor evenimentelor petrecute în liceu aproape de la începutul existenței sale, ar trebui să-mi fie foarte ușor să scriu aceste rânduri. În realitate nu este așa, deoarece, în treizeci de ani, am trăit multe experiențe, am modelat multe caractere, am obținut multe rezultate frumoase, am avut și eșecuri.

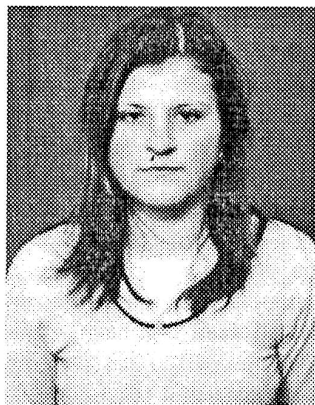
Liceul, ca formă de învățământ în această instituție școlară, a debutat în 1974 cu două clase de profil sanitar. Ulterior, efectivele au crescut, la liceul nostru fiind arondate succesiv județele Iași, Vaslui, Neamț.

După evenimentele din 1989, învățământul românesc cunoaște o serie de transformări, printre care și dispariția profilului sanitar, apreciindu-se că vârsta liceenilor nu corespunde cerințelor pentru pregătirea viitorilor asistenți medicali.

În 1990 s-a reînființat școala postliceală sanitară, după o întrerupere de 12 ani. Din 1993, Grupul Școlar Sanitar și-a schimbat denumirea în Grupul Școlar „Mihai Eminescu”.

De-a lungul timpului s-au obținut numeroase premii la concursuri și olimpiade. Aș remarca în mod deosebit participarea fostei noastre eleve, în prezent studentă la Universitatea de Medicină, Onode Gabriela, la olimpiada internațională de biologie. Fiecare promoție și-a avut însă premianții săi, în prezent profesori, juriști, medici, artiști, scriitori.

Acum sunt de actualitate proiectele de parteneriat intern

Nu-mi vine să cred că este sfârșitul clasei a XII-a, că este sfârșitul liceului, sfârșitul celor mai frumoși ani, ani care ne fac viața mai frumoasă decât este.

Nici nu m-am obișnuit bine cu viața de liceu, că deja trebuie să-mi iau bagajele pline de amintiri și să plec. Nu știu când au trecut patru ani, nu știu când m-am transformat așa de repede din „boboc” în „veteran”, nu știu cum de am lăsat timpul să treacă și nu l-am oprit să-l cert că a luat-o așa la goană și nu știu nici cum o să reușesc să-mi iau rămas-bun de la liceu, de la

colegii mei, de la profesorii mei, de fapt de la prietenii mei, de la tot ce a însemnat viața mea în acești patru ani.

Tot ce ținea de prezent s-a transformat deodată în amintiri, deja nu mă mai gândesc la ce va fi, ci la ce a fost

Un gând de rămas bun...

și nu va mai fi. Treptat mă cuprind regretele că n-am trăit din plin perioada liceului, că nu am făcut tot ce mi-am propus. Știu că liceul nu a însemnat doar o treaptă ce trebuia urcată, ci o perioadă ce aparține sufletului meu.

Îmi vine în minte acum prima zi de liceu, când simțeam că deja eram mare. Îmi amintesc cum i-am refuzat pe părinții mei, care voiau să mă însoțească la începerea primului meu an de licean, deoarece credeam că nu mai am nevoie de dădăceala părinților (ca orice adolescent). Când am ajuns în curtea liceului bucuria și emoția îmi cuprinseseră sufletul; parcă știam că vor

și internațional. Sper ca entuziasmul și dorința de a-i cunoaște și pe alți tineri din Europa și din lume, alături de profesionalismul de care elevii și profesorii școlii noastre au dat dovadă în toți acești treizeci de ani, să fie suficiente argumente pentru implicarea noastră în astfel de proiecte.

La aniversarea din acest an le urez tuturor mult succes!

Prof. Mihaela DUGHIRI
Director al Grupului Școlar
„Mihai Eminescu”

Colocviile revistei „Orizonturi Noi” i-a avut printre invitați pe istoricii Al. Artemon, I. Mitrea și prof. V. Traian

urma patru ani minunați pe care îi voi petrece în acea curte, în acea clădire. Apoi i-am cunoscut pe cei cu care am împărțit bucuria anilor de liceu, colegii mei și diriginta mea. Alături de ei am petrecut și momente bune și momente

rele. Aș minți dacă aș spune că între noi nu au existat dispute, că nu ne-am purtat urât unii cu alții, dar cred eu că momentele frumoase au predominat. Și toți, în frunte cu doamna dirigintă (pe care am supărat-o în nenumărate rânduri) vor rămâne mereu în inima mea.

Recunosc că uneori aș fi vrut să fac un salt uriaș și să trec peste anii de liceu (mai ales în perioada tezelor), dar acum aș vrea să fie invers, să fiu iar în clasa a IX-a, să simt iar emoția de a fi boboc și de a participa la primul bal al bobocilor, să trec iarăși prin bucuria celor patru ani de liceu.

Acum, când îi cunosc pe colegii mei atât de bine, acum, când am înțeles că profesorii nu sunt dușmanii, ci prietenii noștri care ne vor doar binele, acum totul se sfârșește. Acum la sfârșit îmi doresc un nou început, un început care să mă facă să cred că liceul nu s-a terminat, de fapt aș vrea ca viața mea să fie un veșnic liceu.

Anii de liceu sunt cei mai frumoși ani. Anii de liceu sunt ultimii ani de copil. Ani de liceu, în care chiulul era ora preferată a elevilor. Ani de liceu, care te „ajută” să devii om. Ani de liceu, care mereu vor fi în inima mea. Anii mei de liceu au trecut.

Pentru mine liceul nu a fost nicicum „cimitir al tineretii mele”, așa cum afirmă Bacovia, ci perioada cea mai fericită a tineretii mele, care din păcate a trecut.

Liceu drag, îți spun acum rămas-bun.

Mădălina VARTOLOMEI
cls. A XII-a C

„Nous sommes francophones!“

La Fête de la Francophonie, déroulée au mois de mars 2004 dans notre lycée, a été une bonne occasion de démontrer à tous – s’il était encore nécessaire – que nous sommes un peuple francophone.

...Élèves et professeurs - tous ensemble – ont commencé beaucoup à l’avance les préparations afin que le programme soit varié et attractif. Mission accomplie! Au bout de 4 jours pleins d’émotions, on pouvait lire sur tous les visages la satisfaction et la joie.

À ceux qui n’y ont pas pris part – afin de leur faire savoir ce qu’ils ont raté – je voudrais présenter les moments les plus intéressants du programme.

La Fête francophone a commencé mardi, le 9 mai, par l’ouverture de 3 panneaux dédiés au „Monde francophone“ et par le vernissage de l’exposition de dessins „La Francophonie... est infinie!“ (les dessins étant réalisés par les élèves de XIe E, XIe D, XIIe B, IXe B et IXe C). Le moment-surprise de ce premier jour a été „l’arrivée“ de la Tour Eiffel... en miniature (le célèbre monument était sculpté en bois et avait 1,50 m de haut). Le projet écologique „Décibèles rebelles“ a eu pour but d’éveiller l’attention sur les dangers que présente la pollution sonore de nos jours.

Le jour suivant a été consacré au concours de culture générale „Le français? J’en raffole!!!“, où 34 élèves ont pu vérifier leurs connaissances concernant tant les pays francophones que la France historique, culturelle, gastronomique etc. Une heure plus tard, les élèves passionnés des monuments historiques de Paris ont eu la possibilité de les admirer en regardant le film „J’aime la France en DVD“.

Mes collègues sont unanimes à penser que le 11 mars a été le jour le plus important. Le spectacle longuement préparé par ma professeur Mihaela Mazilu, a réuni un nombreux public: professeurs, journalistes, reporters, élèves. Structurée en 3 parties, la véritable „Francofête“ a commencé par le défilé des pays francophones présenté par les élèves de XIe D, suivi du message symbolique de la Roumanie adressé à tous ceux qui ont le français en partage.

La 2e partie du spectacle a constitué un hommage rendu à la poésie française et à ses illustres créateurs. Ce moment poétique a été „parsemé“ de

quelques refrains célèbres (appartenant au célèbre Joe Dassin), interprétés par un mini-chœur formé de 6 élèves de IXe C.

La dernière partie de la „Francofête“ l’a représentée le fragment théâtral „Malade sans le savoir“ d’après Jules Romains, dont les personnages – le faux docteur et la cliente crédule – ont été admirablement joués par les 2 élèves de XIe C.

Les applaudissements du public ont pleinement récompensé tous les artistes qui se sont distingués lors du spectacle.

Enfin, la distribution des prix est arrivée! On a offert des diplômes tricolores aux 8 gagnants du concours de culture générale, 6 diplômes aux artistes participants à l’exposition de dessins et plusi-

eurs diplômés de participation aux professeurs et aux élèves qui se sont impliqués dans l’organisation des activités.

Le 12 mars, on a pu voir le film comique „Ace Ventura – détective animalier“ qui a marqué le point final des activités francophones de cette année.

Pour conclure, je voudrais évoquer l’image la plus suggestive du spectacle restée dans ma mémoire:... habillés en bleu, blanc, rouge (le couleurs du drapeau français), les participants au défilé des pays francophones se sont donné la main et se sont exclamé ensemble: „Nous sommes francophones!“.

Alexandra MANEA,
Simona PARIS

Vers une réconciliation linguistique?...

Le français en Roumanie s’appuie sur une longue tradition, qui a de profondes racines dans l’histoire-même de notre peuple.

Commençant à pénétrer dans les provinces roumaines à partir de l’époque phanariote, le français a connu son époque de gloire au XIXe siècle. A cette époque-là les jeunes bourgeois ou bien aristocrates faisaient „l’apprentissage“ du français soit à la maison, souvent avec des professeurs français, soit accomplissant leurs études à Paris, considérée alors comme ville de l’érudition et de la débauche à la fois: symbole de l’érudition par la célèbre Université de Sorbonne, fondée au début du siècle, et lieu de bohème et de perdition par le récent „Moulin Rouge“, sur la scène duquel le „cancan“ était lié aux images les plus curieuses de Toulouse-Lautrec.

Le français était devenu une mode même au langage courant des classes moyennes, qui voulaient imiter les mœurs des classes supérieures, plus cultivées.

Au XXe siècle, la mode du français tend à être de plus en plus remplacée par une autre mode: celle de l’anglais. Celui-ci domine les domaines techniques, économiques et d’affaires grâce à l’importance particulière que la plupart des pays accorde à ces aspects. Pourtant, je crois que le français ne verra jamais disparaître ses adeptes, il sera toujours entouré – comme une belle femme – de

son cercle d’admirateurs passionnés, fidèles, avertis. Le français a ce pouvoir magique d’attirer les esprits comme un aimant. Une fois qu’on commence à l’aimer, on ne peut plus s’en lasser ou y renoncer.

A mon avis, cette migration des parlours du français vers l’anglais n’arrive qu’à ceux qui n’ont pas vraiment connu la langue et la culture françaises.

C’est pourquoi cette „compétition“ actuelle entre les deux langues les plus enseignées au monde – l’anglais et le français – est fautive. „Laquelle détient la suprématie?“ – ce n’est pas la question qui devrait nous préoccuper. Au début du XXIe siècle, ce qui est le plus important est de transformer ces langues de circulation internationale en des moyens qui rendent plus facile, plus efficace le dialogue entre les cultures. Des civilisations, des traditions, des cultures très éloignées géographiquement peuvent ainsi être mises en contact et se découvrir l’une l’autre.

Au moment où tout le monde comprendra ce rôle des langues de circulation, on ne lira plus dans les journaux des articles sur la disparition de dizaines d’idiomes dans telle ou telle partie de la Terre. C’est à nous de conserver et de léguer ce patrimoine linguistique et culturel de l’humanité.

prof. Mihaela MAZILU

Cine suntem noi?

Departamentul de Biologie și Ecologie este un mic atelier științific al Societății Culturale a Elevilor și Profesorilor din Liceul „Mihai Eminescu”, este un intermediar între liceeni, societatea civilă, mass-media, organizațiile neguvernamentale, autoritățile locale și...

Membrii activi ai Departamentului de biologie și ecologie

Suntem tineri, poate prea tineri... Avem însă un scop: organizarea și desfășurarea unei vii și susținute mișcări de educație ecologică și protecție a mediului.

Cu ce ne ocupăm?

Cu mini-cercetări în domeniile biologiei și mediului, cu inițierea în realizarea de proiecte de mediu, cu realizarea de proiecte de mediu, cu facilitarea unor relații cu instituțiile abilitate prin lege să se ocupe de protecția mediului, oferim informații despre legislația de mediu, colaborăm cu instituții de cultură și știință.

De ce facem noi toate acestea?

Societatea civilă de azi și de mâine are nevoie de cetățeni educați și informați, de specialiști... Elevii pot învăța astfel să aplice cunoștințele teoretice în practică, să ia decizii, să respecte deciziile luate, să devină responsabili... Ne amintim adesea când deja e prea târziu că în luarea deciziilor în probleme de

mediu se observă lipsa participării publice, chiar dacă prin lege suntem responsabili de a ne informa și cunoaște toate problemele cu care se confruntă mediul... (Constituția României-art. 33)

Ce poți face ca membru voluntar al acestui departament?

Poți să participi la activitățile de cunoaștere și ocrotire a naturii (drumeții, excursii, activități de protejare a mediului), la realizarea unor proiecte de mediu, la concursuri, simpozioane și comunicări... poți ajuta la găsirea unui răspuns la întrebări proprii sau puse de alte persoane. Ai posibilitatea de a

participa la acțiuni întreprinse de societatea liceului în colaborare cu instituții guvernamentale (A.P.M.,

D.S.P., I.S.J., Compania Apele Române), O.N.G-uri, cu Centrul Inter-Mediu al Universității Bacău, Complexul Muzeal de Științe ale Naturii „Ion Borcea“...

Ne dorim colaborarea și cu alte instituții de învățământ de toate nivelurile în activități de educație ecologică în care să te poți implica și tu...

Trebuie specificat că activitățile se finalizează cu un portofoliu și participând cu seriozitate la concursuri pe teme de mediu îți conturezi o personalitate puternică, responsabilă, echilibrată, sănătoasă și de ce nu un C.V. care să te reprezinte și recomande în anumite situații.

Te vei obișnui să înveți individual, să lucrezi în echipă, să găsești soluții alternative la probleme reale, să abordezi temele dintr-o perspectivă trans/cross-curriculară, să dai frâu liber creativității.

Vă așteptăm să ne cunoaștem!

Prof.Constantina HULEA

Proiect de mediu cu două premii I la concursuri naționale

Figura lui Ștefan cel Mare în literatură

Moto: „Ștefan, Ștefan domn cel Mare
Seamăn pe lume nu are“.

Pomind de la realitățile istorice ale trecutului neamului nostru se poate afirma că figura de domnitori apropiați de popor, care au luptat pentru idealurile și libertatea acestuia, au devenit mitice și legendare, așa cum s-a întâmplat cu marele Ștefan Voievod, domn al Moldovei. Imortalizat în numeroase creații aparținând folclorului literar românesc, cronicarilor, reprezentanților cei mai cunoscuți ai generației pașoptiste, epocii marilor noștri clasici ori literaturii interbelice și contemporane, chipul lui Ștefan cel Mare este luminat mereu de grija și dragostea pentru destinul țării și al poporului ei.

Primul portret al marelui domnitor este realizat de **Grigore Ureche** în *Letopisetul Țării Moldovei* și va constitui un reper pentru toți scriitorii inspirați de această mare personalitate a neamului nostru.

Portretul, construit în gradație ascendentă, are un rol ilustrativ – de gravură care emoționează prin evidențierea trăsăturilor fizice și mai ales morale ale domnitorului care era „om nu mare de statu“ dar energic, cu simțul dreptății, cunoscător în arta militară, viteaz și încercat pe câmpul de luptă, exemplu pentru oștenii lui, foarte bun strateg, inteligent, harnic și destoinic conducător de țară.

Ion Neculce consacră nouă dintre legendele sale, cuprinse în *O samă de cuvinte*, unor fapte și întâmplări din timpul domniei lui Ștefan, evidențind mai ales relațiile stabilite între acesta și alte personaje intrate în legendă.

Inspirat din literatura orală și din cronică, literatura scrisă de la 1848 întreține un adevarat cult pentru marele erou.

Gheorghe Asachi este autorul tablourilor istorice *Elena Moldovei* (1851) și *Valea Albă* (1855).

Al. Hrisoverghi închină „ruinelor cetății Neamțu“ o *Odă*.

C. Negruzzi în poemul *Aprodul Purice* (1846) surprinde trăsăturile umane ale figurii lui Ștefan, mai puțin întâlnite la povestitorii și portrețiștii epocii.

În *Cugetări*, **Alecu Russo** învie amintirea aceleia care a fost „Profetul popular al gloriei naționale“ iar în *Cântare României* evocă victoriile lui Ștefan în luptele cu turcii, tătarii sau leșii.

Eliade Rădulescu, în elegia *O noapte pe ruinele Târgoviștei*, vede, printre eroii care

apar, și pe Ștefan al Moldovei, pe care îl privește ca pe un continuator al romanilor, luptători împotriva tiraniei.

D. Bolintineanu scrie 15 legende istorice cu subiecte în legătură cu Ștefan, celebră fiind *Muma lui Ștefan cel Mare*.

Figura marelui voievod al Moldovei este evocată de **V. Alecsandri** în poemul *Dumbrava Roșie*, precum și în imnurile ce urmau să fie cântate la serbarea Societății Academice „România Jună“, la Putna, din 1871, serbare organizată de M. Eminescu și I. Slavici.

M. Eminescu este autorul unor remarcabile proiecte dramatice: *Mușatin și Codrul*, *Visele unei nopți de vară*, *Mușat în biserică*, *Mușat la domnie*, *Mușat în război* precum și al poeziilor *Închinare lui Ștefan cel Mare* și *Doina*.

Nicu Gane evocă, în povestirea istorică *Stejarul din Borzești*, copilăria domnitorului.

Și **G. Coșbuc** îi închină o poezie intitulată *Ștefan Vodă*.

O evocare patetică a domnitorului moldovean o realizează **B.Șt. Delavrancea** în drama *Apus de soare*, întruchipând în „realitatea tipologică a personajului“, pe domnul care înțelege necesitățile istorice, dar și pe omul a cărui energie nu vrea să piară și de teama căruia s-au cutremurat dușmanii din jur.

Pe parcursul celor patru acte ale dramei, eroul se definește ca un domn a cărui viață a fost închinată Moldovei și care își asumă responsabilitatea supremă față de țară și popor, căci țara nu aparține domnului, ci el aparține țării și e dator s-o slujească și să-i asigure viitorul.

Trăsătura dominantă de caracter a domnitorului este patriotismul înflăcărat iar autorul reușește să i-l reliefeze prin sentimente, fapte și vorbe, prin prezentarea făcută de către alte personaje, prin aura de mit și legendă care se țese în jurul său, prin gesturi de o deosebită măreție, prin forța oratorică, convingătoare a eroului.

Delavrancea realizează chipul lui Ștefan în ipostazele de om și de domn, primul fiind mereu învins de cel de-al doilea.

Și **Mihail Sadoveanu** dedică două din lucrările sale marelui voievod. Prima este monografia *Viața lui Ștefan cel Mare*, lucrare în care eroul este privit și evocat ca un simbol al virtuților poporului și al independenței naționale, proiectând în mit și în legendă figura glorioasă a domnitorului.

Dar opera în care faptele istorice ale

neamului capătă semnificații universale, iar Ștefan cel Mare devine exponent al colectivității, prințul creștin din Răsăritul Europei, gânditor politic, diplomat desvârșit și strateg priceput, este trilogia *Frații Jderi*, epopee națională de mari proporții care reușește să surprindă în esență spiritul epocii pe fundalul luptei de veacuri a poporului nostru pentru independența pământului strămoșesc.

Figura lui Ștefan cel Mare este realizată în lumina cronicii sale *Letopisetul de când s-a început Țara Moldovei* precum și în spiritul cronicii lui Gr. Ureche, cu dimensiunile sale fizice și morale, de mit și legendă. Impulsiv și drept, semeț și smerit, energic și grav, după cum o cer împrejurările, Ștefan știe să rezolve și să iasă biruitor din toate situațiile, ascultând și cerând sfaturile înțelepților din jurul său.

În roman, Ștefan cel Mare este prezentat ca un domn autoritar, necruțător în pedepsirea dușmanilor și trădătorilor de țară, sancționând cu dârzenie mișelia. Este un strateg neîntrecut iar ca om politic privește cu responsabilitate istorică, vizionară, problemele epocii, nutriend permanent convingerea învingerii puhoiului turcesc.

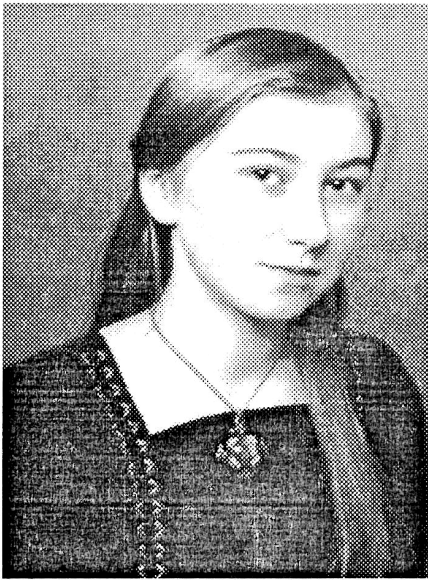
De asemenea, în paginile romanului se conturează chipul lui Ștefan ca un prinț din Răsăritul Europei, cu preocupii cărturărești și artistice, care s-a instruit la școlile Bizanțului, care gustă sensibilitatea beletristică, priceput în arhitectură, cunoscător de limbi străine. Punând un accent deosebit pe înțelepciunea domnitorului, pe iscusința sa politică și militară, pe capacitatea de a-și apropia oamenii din țară și din afara granițelor ei M. Sadoveanu privește chipul domnitorului din câteva ipostaze: a justițiarului, a strategului și a omului politic dându-i dimensiuni epopeice.

După cel de-al doilea război mondial figura „slăvitului“ Ștefan a mai reținut atenția unor scriitori dar eu amintesc doar *Poarta furtunilor* de **Eusebiu Camilar** povestire plină de poezie despre voievodul Moldovei realizată cu mijloace literare asemănătoare celor sadoveniene și *Imnele Moldovei* de **Ioan Alexandru** pe care le consacră unor momente și personalități din istoria Moldovei, cu deosebire lui Ștefan cel Mare.

După cele arătate putem concluziona că personalitatea și epoca marelui Voievod reprezintă o temă literară de interes național care solidarizează, prin conștiințe și talente, generații succesive de scriitori.

Prof. Silvia CHESARU

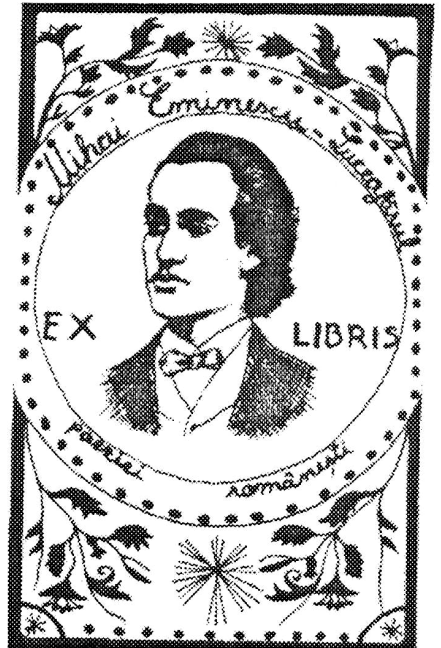
"Pictez doar când sufletul cântă"

Ana-Maria Boghiu are 15 ani și este elevă în clasa a X-a C la Liceul „Mihai Eminescu” din Bacău. Colegii de clasă și unii profesori îi cunoșteau talentul deosebit la desen, dar, fire extrem de modestă, Ana-Maria s-a mulțumit să picteze, fără să iasă în față. Așa se explică exclamațiile de plăcută surpriză la vernisarea „personalei” sale de icoane, care a avut loc cu ocazia Zilelor Liceului „Mihai Eminescu”. La cei 15 ani ai săi, Ana-Maria are deja un bogat palmares. În anul 2002, de pildă, ea a cucerit Premiul I la concursul de

icoane și ouă încondeiate de la Complexul Muzeal „Iulian Antonescu”, la cea de-a IV-a ediție a concursului de desene "Cărțile copilăriei", la Tabăra interjudețeană de pictură „Făget” de la Muncel-Iași, la Tabăra Interjudețeană de creație plastică de la Valea Uzului și la faza națională a Concursului de afișe „Populație și mediu”. În 2002 a participat la patru expoziții și două tabere naționale, obținând Premiul I la Călimănești-Căciulata, secțiunea "Icoane pe lemn" și mențiune la Concursul Internațional de la Si Chuan, cu tema „China în imaginația mea”. Acumulările din 2002 au dat roade anul trecut, când foarte tânără plasticiană a fost premiată la concursul „Săptămâna verde” (pentru statueta The Spark of an Idea, realizată din materiale reciclabile, la concursul de icoane „Înălțarea Domnului”, la concursul „Europa în școală” și la concursul „Ex libris” cu tema „Ștefan cel Mare și Sfânt-500”. „Pictez de la 4 ani, din clasa a IV-a am trecut la acuarele dar marele salt l-am făcut sub îndrumarea deosebit de atentă a doamnei profesoare Călin Veronica, de la Palatul copiilor, ne-a declarat Ana-Maria. Îmi plac la fel de mult sculptura, muzica, lectura și biologia, aceasta din urmă devenind o adevărată pasiune de când m-am decis să devin farmacistă”. Mândră de eleva ei, Călin Veronica este de părere că „starea cu totul specială și talentul deosebit cu care a fost hărăzită Ana-Maria fac posibilă această foarte originală legătură dintre sacru și profan în toate icoanele sale, dându-le un farmec aparte”. Toți cei care au asistat la vernisaj au fost încântați de dezinvoltura și varietatea exprimării plastice, indiferent dacă icoanele fuseseră pictate pe suport de

hârtie, pe pânză, pe sticlă sau pe lemn. Au șocat plăcut ochiul și cele câteva autoportrete, dintre care unul, în tonuri de negru și galben, face trimitere la Sabin Bălașa.

Ștefan OLTEANU

• Articol reprodus din ziarul „Deșteptarea”

500 – Ștefan cel Mare și Sfânt –

Între Curțile domnești ridicate în Moldova, în vremea lui Ștefan cel Mare și Sfânt, un rol important din punct de vedere economic, politic și militar l-a avut cea de la Bacău.

În acest oraș Ștefan cel Mare a hotărât să stabilească reședința voievodă pentru fiul său Alexandru, construind, între anii 1477-1480, Complexul arhitectonic al Curților domnești, în scopul supravegherii cu mare atenție a zonei centrale și sud-vestice a Moldovei.

La Bacău, Alexandru Voievod trebuia să îndeplinească atribuțiile unui coregent la domnie, un adevărat guvernator al Țării de Jos a Moldovei, evident sub directa subordonare față de tatăl său, aflat la reședința principală de la Suceava.

Necesitatea ridicării acestui edificiu domnesc a fost determinată de existența la Bacău a unui nod de intersecție a principalelor drumuri comerciale din partea central-vestică a Moldovei, cu atenție deosebită asupra Țării Românești și Transilvaniei.

Prima mențiune documentară despre existența unei curți domnești la Bacău o avem în actul emis de Ștefan cel Mare la 20 aprilie 1491, prin care dăruiește mănăstirii Tazlău un sat „**ascultător de aceste curți**”.

Relatări despre Curtea domnească din Bacău sunt foarte puține și reamintim aici descrierile călătorului străin, Marcus Bandinus, venit în acest oraș în 1646 și care menționa că în partea de miază-zi a orașului era un palat aflat în ruine.

Din lipsa izvoarelor scrise, cercetările arheologice întreprinse în partea central-estică a orașului, între anii 1967-1968 și 1970-1990, s-au finalizat cu dezvoltarea unor construcții care făceau parte din Complexul curților domnești de la Bacău (Casa domnească și Turnul de apă-rare).

Din investigațiile arheologice a reieșit că aceste construcții au fost ridicate după anul 1476 și au fost finalizate în jurul anilor 1480-1481. În orice caz, în ianuarie 1482, când Alexandru Voievod emitea primul document din Bacău, aceste clădiri funcționau.

Mai târziu, la 1 ianuarie 1491, Alexandru Voievod va sfinți biserica cu hramul Adormirea Maicii Domnului care

făcea parte la rândul ei din ansamblul complexului arhitectonic al Curților domnești din Bacău.

Date importante s-au obținut asupra perioadei de funcționare a Casei domnești și Turnului de apărare, cât și a vremii când au fost distruse.

Pe baza materialului arheologic obținut a reieșit că aceste construcții au funcționat până în primele trei decenii ale

Curtea Domnească din Bacău

secolului al XVI-lea. Descoperirea unor materiale arheologice la baza prăbușirii Casei domnești (fragmente ceramice, obiecte de fier, printre care și a unei monede de argint de tipul dinar, emisă de Ludovic al II-lea, la anul 1517, pentru Ungaria), ne-a oferit posibilitatea să emitem ipoteza că aceste construcții au funcționat până în perioada domniei lui Ștefăniță Voievod (1517-1527), sau a primei domnii a lui Petru Rareș (1527-1538), când în Moldova pătrund oștile turcești la 1538 conduse de Soliman Magnificul.

După această dată (1538), în jurul

bisericii Precista, care continua să funcționeze ca așezământ de cult pentru oășenii băcăuani, a început să se formeze și să funcționeze un cimitir de caracter orășenesc, așa cum au demonstrat-o cercetările arheologice. La cele mai vechi morminte s-au găsit monede emise în anii 1538, 1543, 1556.

În concluzie, merită să relevăm că bogăția materialului arheologic obținut ca urmare a acestor cercetări, și ne referim la ceramică de uz casnic și ornamentală, unelte meșteșugărești și agricole, obiecte de sticlă de import, podoabe, monede, ne dovedește gradul înalt de dezvoltare la care ajunge Moldova în vremea lui Ștefan cel Mare.

Luxul și rafinamentul existent la Curtea domnească din Bacău, reflectat prin materialele recuperate (ceramica decorativă de interior și exterior – plăci de perete și cahle cu reprezentări florale, heraldice, geometrice și antropomorfe, reprezentări cu stema Moldovei) ne oferă posibilitatea să evidențiem contactul permanent ce exista între civilizația medievală românească și cea occidentală și orientală, în vremea glorioasei domnii a lui Ștefan cel Mare și Sfânt, de la a cărui trecere în eternitate se împlinesc anul acesta, la 2 iulie, 500 de ani.

Dr. Alexandru ARTIMON

500 – Ștefan cel Mare și Sfânt – 500

Printr-o conjuncție fericită a astrelor anul acesta sărbătorirea aniversării nașterii lui Mihai Eminescu, în liceul care-i poartă numele, coincide cu deschiderea seriei de manifestări care, în anul 2004, comemorează jumătate de mileniu de la trecerea în lumea umbrelor a celui ce a făcut istorie românească de amplitudine europeană într-un ev încă barbar, e vorba de cel care în memoria poporului român rămâne eternizat ca:

„Ștefan, Ștefan, domn cel Mare,
Seamăn pe lume nu are
Decât numai mândrul soare!
Din Suceava când el sare,
Pune pieptul la hotare
Ca un zid de apărare, ...
Lumea-ntreagă stă-n mirare!
Țara-i mică, țara-i tare,
Și vrăjmașul spor nu are!“

(Cântec popular de epocă citat după Vasile Alecsandri, „Dumbrava Roșie“)

Mihai Eminescu n-a avut răgazul să finalizeze proiectul dramelor istorice din ciclul Mușatinilor, unde, evident, un loc aparte revenea marelui voievod. Dar îl pomenește în câteva prilejuri în care nu se abate de la imaginea tradițională, rămasă în conștiința neamului. De exemplu: în poemul „Umbra lui Istrate Dabija voievod“, o satiră binevoitoare față de acest vodă chefliu, are un moment ca un contrapunct, în care îl evocă pe Ștefan cel Mare astfel: „Când de mănua lungii săbii/ Mă răzim să nu mă clatin./ Cântau cu toți pe Basarabii./ Pe domnii neamului Mușatin./ Pân' ce-ncheiau în gura mare/ Cu Ștefan, Ștefan Domnul Sfânt./ Ce nici în ceriuri samăn n-are./ Cum n-are samăn pe pământ!“. Iar în „Ștefan cel Mare“ – schițe de imn – din 1883, probabil din aceeași vreme când elabora „Doina“, marele erou al creștinătății este ilustrat, fie ca o apariție tutelară a naturii, a Carpaților, „Carpații arate/ Seninele frunți/ Și focuri pe-arșice/ Culme de munți./ Să arză tulpine/ Întrege de brazii/ Căci astăzi ne vine/ Eroul viteaz./ Ne vine Ștefan cel Mare“, fie ca o forță de neînving, chiar de către un Mahomet cu multe oști, cel „Mănat de credință, mănat de profet“, care, chiar dacă moartea-i netează al gloriei drum“, o moarte care-i „stăpână pe stepe“, nu-i poate rezista celui la al cărui glas se ridică nu numai țara, ca un om, dar și natura terestră și cosmică; che-

mându-le la luptă, chemându-le la victorie:

„Ce zgomot de bucium și arme, ce val!
Când Ștefan se suie călare pe cal
Răspunde Suceava din urmă,
Și nimeni nu știe cum tu ai ajuns
Să știi de ce munții săgeată-ai pătruns
Și-a codrului cale se curmă.
Răsună pământul de tropotul des,
De-atâta oștire de munte, de șes,
Răspunde sunare din nouri;
Cu sunet de bucium la munte și plai,
C-o oaste întreagă călare pe cai,
Cu steaguri cu semne de bouri.“

La începutul lui iunie 1882, Eminescu

Ștefan cel Mare în viziunea lui Mihai Eminescu

se deplasează la Iași, reprezentând ziarul „Timpul“, pentru a participa la dezvelirea statuii ecvestre a eroului său preferat, Ștefan cel Mare. Cu o seară înainte de eveniment, 12 iunie, participă la ședința Junimii (secțiunea Iași) unde citește, într-o stare de emoție, necunoscută de junimiști la poet, *Doina*, poem ce se citește și se recită dintr-o răsuflare, cum, probabil a și fost scris, care trebuia citit (recitat) a doua zi la inaugurarea monumentului. Momentul Eminescu n-a mai avut loc la statuie. Poemul a rămas, poate și prin faptul că Titu Maiorescu îl include în volumul „Poesii“ de Mihai Eminescu sub numărul 51 din sumarul ediției, 1883-1884, cuprinzând 61 de poeme.

Se cunoaște, „Doina“, revenită în edițiile de după 1989, după aproape 50 de ani de exil. De aceea mă voi referi – firesc – doar la invocarea lui Ștefan cel Mare, pe care-l socotește ca singurul capabil să scape țara de dușmanii reali sau închipuiți, de cei văzuți sau nevăzuți și poporul român (nu numai pe moldoveni) izbăvit de orice împilare. La Tepeș, în finalul poemului „Scrisoarea III“, apela ca la un mare justițiar. Pe Ștefan îl cheamă din adâncul mormântului de la Putna, ca pe singura forță capabilă să călăuzească suflarea românească spre libertate și demnitate, înlăturând orice urmă de rău din viața poporului său:

„Ștefane, Măria Ta,
Tu la Putna nu mai sta

Las' Arhimandritului
Toată grija schitului,
Lasă grija Sfinților
În seama părinților,
Clopotele să le tragă
Zioa-ntreagă, noaptea-ntreagă,
Doar s-a-ndura Dumnezeu
Ca să-ți mântui neamul tău!
Tu te-nalță din mormânt
Să te-aud din corn sunând
Și Moldova adunând.
De-i suna din corn o dată
Ai s-aduni Moldova toată,
Dei suna de două ori,
Îți vin codri-n ajutor,
De-i suna a treia oară
Toți dușmanii or să piară
Din hotară în hotară...“

Harnicul și împătimitul de prețuire pentru Eminescu, Perpessicius, editorul oprei integrale, publică în volumul al III-lea, Fundația Regele Mihai I, 1944, p. 21, un fragment „stihuri părăsite“, după ce au fost reluate fără titlu, în care poetul deplânge faptul că pentru Ștefan cel Mare: „Nici la mormânt în lume nu duce vr-o cărare? Și Ștefan voievodul în somn adânc, deplin/ Visează el că doarme într-un pământ străin?“

Cât despre acel poem de 24 de strofe „Închinare lui Ștefan Vodă“ pe care Tr.V. Ștefanelli în cartea „Amintiri despre Eminescu“ îl pune în dreptul prietenului său, poetul, fără să fie sigur, doar pentru că a fost citit de poet la Putna în august 1871. Pentru că nu era semnat, nu ne pronunțăm, deși argumentele pro și contra pe care le aduce același Perpessicius, în vol. al V-lea de opere, Editura Academiei, 1958, p. 54 și următoarele, par a pleda pentru paternitatea eminesciană.

Dovada mării prețuirii pe care o are Eminescu față de înaintașul și contemporanul său, Vasile Alecsandri, se răsfrânge semnificativ și față de Ștefan cel Mare, fără a cărui evocare nu poate încheia ultima din cele trei strofe dedicate lui Alecsandri, în „Epigonii“, partea I:

„El deșteaptă-n sânul nostru dorul țării cei străbune,

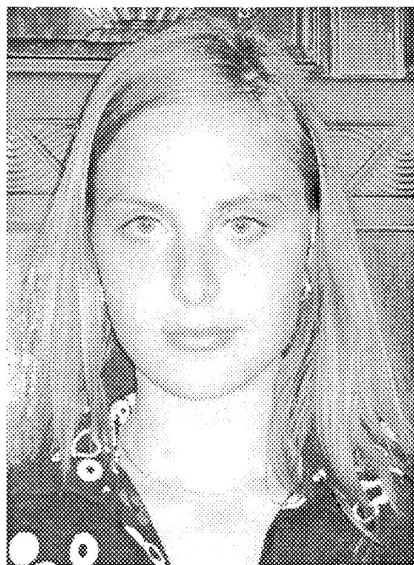
El revocă-n dulci icoane a istoriei minune,

Vremea lui Ștefan cel Mare, zimbrul sobru și regal.“

Valeriu TRAIAN

Poezie • Poezie • Poezie • Poezie

Irina Ostrovschi

PICTURĂ

Zarea îndepărtată e limita cerului pentru ochii mei, dar nu și pentru gând, căci el îi cunoaște infinitatea.

Viața nu o vezi și nici nu-i simți nesfârșirea, căci o percepi cu gândirea.

Dumnezeu este.

Mai întâi omul cunoaște existența lui și apoi îl simte în el, în suflet, nu ca o necesitate ci ca o parte a unui întreg.

Iar fericirea, bucuria, sentimentele ți le crezi tu singur, În dependență de: Gând, viață, credință.

UN SUFLET PIERDUT

1. Lanțurile catenare i-au îmbrățișat ființa de răsufla doar cu logica și cu știința...
2. Atomii haotic îi circulau printre gânduri tiranic, despotice.
3. El nu mai respira O₂ ci doar hidrocarburi, nitrat. El a uitat ce-nseamnă vis. Păcat...
4. În suflet combinații de fier, fosfați și clori peste emoții – negri nori.

5. Surâsul e de halogen.

Plângea doar cu cristale. Iar inima-i era din perle De sare.

TOAMNA

Pădurea murmură-ntristată Deasupra-i cerul o alină Și totuși e îngândurată Căci o auzi cum greu suspină

Din când în când mai lăcrimează Când cade-o frunză aurie Doar cerul o încurajează Cu-n dulce tril de ciocârlie

Privește cu-n regret spre cer Și vede stoluri de cocoare Apleacă fruntea spre pământ Prin corp îi trece o răcoare.

Doar vântul e indiferent Adie lin prin frunzele uscate Le plimbă printre crengi pustii De lasă inimi, ochi și guri frapate

Și chiar de-i tristă, e frumoasă Pădurea în nuanța-i aurită De parc-ar fi o tânără mireasă Cu-n voal de raze-mpodobită

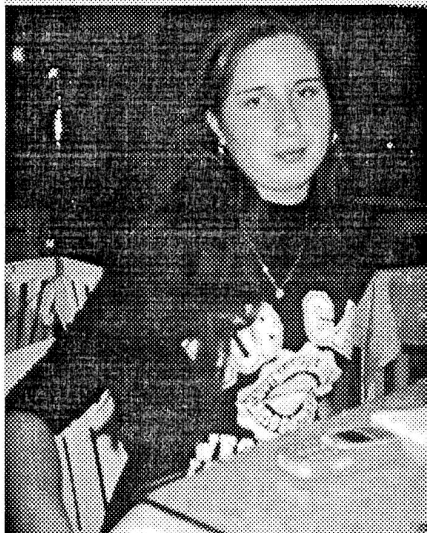
De ce doare atât de tare,
De ce durerea n-are picioare?
De ce plâng,
De ce iarăși fug?
De ce nu pot face nimic,
De ce doar cad și mă ridic?
De ce la asta mă gândesc mereu,
De ce bunul de înainte acum este rău?
Dar oare toate astea sigur le simt eu
Și nu altcineva care este în locul meu?

DORINȚĂ

Poezie dedicată bunicului meu

E toamnă,
E seară
Și gândul mă duce la tine.
Te văd, ești lângă mine.
Întind mâna să te prind,
Să te ating,
Dar tu luneci ușor
Și te ascunzi după un nor.
Mă agăț de tine,
Dar tu fugi de mine.
Vreau să te prind, dar nu pot:
Ceva mă ține pe loc.
Tu te îndepărtezi tot mai mult
Și eu nu am putere să te ajung.
Ești atât de departe,
Te-ai pierdut printre șoapte,
Însă o voce îmi spune

Andreea Panțiru

ȚI S-A ÎNTÂMPLAT VREODATĂ?

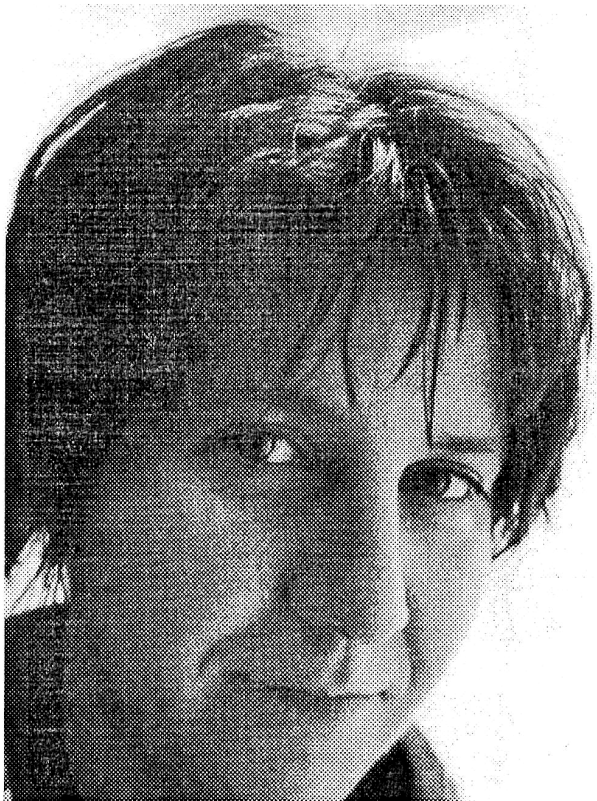
Ți s-a întâmplat vreodată
Să privești pe geam și...
...Și totuși să nu vezi nimic?
Cineva să-ți vorbească
Și tu să nu-l auzi ?
Ți s-a întâmplat vreodată

Să mergi și să nu vrei să te oprești?
Să vină dimineața
Și tu să crezi că-i noapte?
Ți s-a întâmplat vreodată
Să te întrebii cine ești
Și un răspuns să nu găsești?
Să vrei să uiți și să nu poți?
Ți s-a întâmplat vreodată
Să suferi și să nu simți?
Să privești stelele
Și să te vezi printre ele ?
Ți s-a întâmplat vreodată
Să râzi și sufletul tău să plângă?
Să-ți fie bine și...
Și totuși să-ți fie rău?
Ți s-a întâmplat vreodată
Să vezi ceva și să nu existe?
Să realizezi că trăiești
Și să te întrebii de ce e așa?

DE CE ?

De ce vreau să plâng,
De ce pe toți îi alung?
De ce vreau să fug
De ce încerc să m-ascund?
Ce se întâmplă cu mine,
De ce nu mi-e bine?
De ce vreau să plâng și nu pot,
Ce mă ține pe loc ?
De ce simt un gol în stomac
Și să trecă nu pot să-l fac?

Miracolul poeziei

Anul trecut premiul Uniunii Scriitorilor pentru debut în poezie a revenit Eugeniei Țăralungă, autoarea volumului „Mici unități de percepție”. Nici titlul, nici prefața în care ni se povestește o aventură informatică, nici studiile de chimie ale poetei nu-s de natură să-l încurajeze pe cititor să deschidă cartea. Cine pornește însă într-o asemenea aventură este imediat fascinat de o sensibilitate care-i probabil a unei lumi viitoare. Titlul atât de tehnic este matematic exact, poezia este plină de flach-uri – mici unități de percepție – care luminează lumea ca un stroboscop și în străfulgerări de energii nevăzute fac materia transparentă.

Poezia este angelică, deși cu greu ne putem imagina un înger butonând la calculator. Sensibilitatea transmundană care transpare din această carte ne ajută, însă, precum îngerii, să aruncăm o privire în viitoarea vârstă a omenirii. Dacă Eminescu scria: „Și de-a soarelui căldură/ Voi fi roșie ca mărul/ Mi-oi desface de-aur părul/ Să-ți astup cu dânsul gura”, Eugenia Țăralungă spune: „eu sunt a ta întru totul/ micuță frezie mov/ în stare să te admire fără limite”. Iubirea, atât de senzuală la Eminescu, este spiritualizată, chiar depășind lumina lui Lucian Blaga.

Voluptatea este înlocuită cu extazul. Meditația, în sensul oriental al cuvântului, adică o contemplație mută, nu îndepărtează totuși iubirea de lumina creștină a comuniunii spirituale. Poeta privește în oglinda iubitului nu pentru a se vedea pe sine, nici pe el, ci pentru a transcende trupurile într-o îmbrățișare de energii nevăzute: „uneori este vital să îmi regăsesc chipul/ nemarcat de suferință/ în chipul strălucitor al celuilalt/ înțeleg târziu că este crucial să găsec un loc/ refugiu pentru sufletele fără carne”. Portretul hiperrealist al iubitului (p. 125), prea lung pentru a-l cita, demonstrează cum se poate trece dincolo recep-

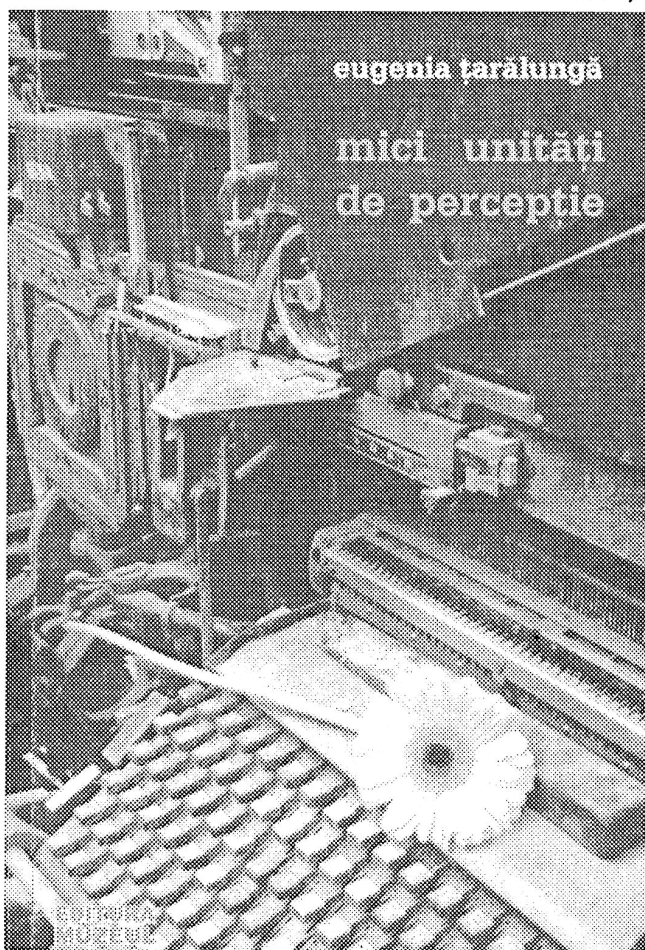
tând cu simțurile hipertrofiate amănunte, „mici unități de percepție”.

Pentru poetă totul este transparent, ea vede mereu „dincolo”: „lumini de tot felul/ vor înlocui luminile stinghere pe care le vedeți acum/... / și cântece de slavă se vor înălța peste zgomotele orașului”. Lumina nu este metaforă, ca la Blaga, ci este expresie a energiilor pe care poeta le percepe cu al treilea ochi, văzându-și iubitul în irizări luminoase, ca-ntr-o fotografie Kirlian.

Nu-i adevrat că tehnica omoară omul. După contactul dramatic – în toate sensurile! – al poezilor simbolizati cu „orașul luminat electric”, oraș care „dădea fiori de nebunie” (Bacovia) de acum o sută de ani, poezia descoperă azi în civilizația industrială o posibilă trecere spre o lume a energiilor spirituale, spre o lume în care oamenii devin ei înșiși teofori...

„Și dacă ai fi vrut totuși să înțelegi ceva, ai fi văzut că nu este nimic de înțeles, că mintea și inima și trupul ne sunt prea neîncăpătoare destul, și viața asta înspăimântător de frumoasă toamna, când copaci bezmetici își rotesc crengile printre ceruri și gânduri de desprindere te bântuie, de ce, când viața asta, și dacă m-ai fi cunoscut, cum, dacă nici eu însămi, ai fi știut că nu-i prea greu să scrii o frază lungă-lungă, cât să înconjori cu ea orașul de câteva ori bune”, spune pe ultima pagină a strălucitorului său debut poeta Eugenia Țăralungă.

Ioan NEACȘU

Eminescu și cititorii lui

Îl citesc pe Eminescu de copil. L-am citit acum, în perioada adolescenței, îl voi citi la maturitate și poate la bătrânețe, de voi ajunge acolo. Vreau să spun că am fost, sunt și voi rămâne însetată de el. Când mă gândesc că la vârste diferite și adesea chiar la aceeași vârstă mi-a spus întotdeauna altceva, îmi vine să cred că m-a mințit și mă minte mereu. Adolescentul se miră de ceea ce poetul spune copilului. Omul matur se miră de ceea ce se spune adolescentului. Și parcă văd că bătrânul se va mira de ceea ce spune azi omului matur; încât mă întreb cu o suferință critică de care n-am cum să mă apăr: Unde este poetul după care umblăm? Cum este? Care este?

Cum nimeni nu-mi răspunde, mă apucă dorința să-i fi fost contemporană. Aș fi făcut totul să-i fiu prietenă, să mă pot mișca printre rădăcinile poeziei lui, să-i cunosc spațiul care-l influența în scrierea poeziilor sale. Dar nu e aceasta o preocupare străină de epoca lui? Dacă i-aș fi fost contemporană, aș fi avut-o? Contaminată în parte prin el și în mai mare parte prin media estetică a burgheziei timpului, aș fi fost desigur romanti-oasă, melancolică, singuratică, meditati-vă. Eram ca societatea care, văzându-se pe sine în poet, nu l-a cunoscut. M-am resemnat la cronologia ireversibilă, care ne desparte înlăturând ispita formulei lui din „Sărmanul Dionis“ (și a lui Schopenhauer din „Parerga și Paralipomena“) de a putea trăi sub un alt nume, într-o altă epocă.

Dar, mai încrezătoare decât în mine și în poezii timpului, am început să umblu pe la critici. Am mers cu mare încredere, ca mulți alții, la Maiorescu. Cum să nu mă fi dus mai întâi la el? Maiorescu îl „unsese“, pentru lumea de atunci „poetul în toata puterea cuvântului“ numai după câteva poezii publicate; frageda vârstă a poetului de douăzeci de ani nu-l oprise să-l pună alături de Alecsandri, care avea cincizeci de ani și o frumoasă frunte încinsă de lauri; îl publicase onorific, creându-i rezonanța prielnică prin citiri și comentări orale, stăruitoare, repetate la Junimea, prin case particulare, și, nici atunci când între critic și poet intervenea o concurență sentimentală, Maiorescu nu se dădea îndărăt: continua cu o dominație de sine unică, să-l asiste material, să-l plimbe, să-l formeze pentru o catedră uni-

versitară de filosofie și mai cu seama îl rugase în scris, când Eminescu se afla într-un moment mai luminos, să-și mai „încălzească“ prietenii „cu o raza din geniul lui“, care este „cea mai înaltă încorporare a inteligenței românești“.

Am putut crede prin urmare că poetul era cum îl văzuse Maiorescu: ființă transcendentă, spirit impersonal, om anulat biografic de estetica unei năluci metafizice, Hyperion în sfârșit din ultimele strofe ale Luceafărului.

Alți critici l-au văzut diferit. Gherea dă focului intern eminescian altă însemnătate. Pesimismul poetului era un „decepcionism“ cu leac sigur: născut de o societate strâmbă, această societate trebuia reîntocmită. Ca și Maiorescu, pe care-l combătea, Gherea însuși nu se vedea mai puțin pe sine în imaginea ce și-o făcea despre Eminescu. În felul lui de a-l studia se vede limpede că, după cum „critica metafizică“ izola Luceafărul, critica sociologică izola „Împărat și proletar“.

După un timp, Iorga, mișcându-se de asemenea în plan politic, dezvolta agresiv în naționalism implicațiile românești din opera poetului. El îi selecta sensibilitatea de român. Condiția omului ca motiv de meditație, ca și condiția poetului în nedreapta societate capitalistă, rămâne o condiție a românului în țara lui.

În ceea ce privește opera lui George Călinescu, criticul zilelor noastre abătând atenția de la giuvaerele părții publicate în timpul vieții poetului, a supus întregul material postum, nepublicat la acea dată, unor vaste analize. Poetul, văzut de Călinescu, lucra pe dimensiuni gigantice, cum se vede în MEMENTO MORI. Având de asemenea gigantismul percepției, nu numai al dimensiunilor materiale, acest Eminescu se purta ca romanticii sumbri, umbla prin criptele

civilizațiilor, frecventa peșteri, în care pluteau contururile primordiale, acuza pe Creatorul lumii de egoism și se opunea ca titan și demon.

Mă opresc la imaginile critice pe care mi le-au dat despre poet Maiorescu, Gherea, Iorga și Călinescu. Nu seamănă nici cu imaginile poetului din epocă, societatea izolând succesiv când pe sentimental, când pe naționalist, când pe mănuito- rul de concepție filosofice. Sunt aproape sigură că înșiși criticii numiți, dacă ar fi scris despre Eminescu citindu-l la vârste diferite ar fi obținut imagini diferite. Iar dacă mai adaug felurimi de vizualizări, filmul vârstei mele de cititor și eventual al altora, mă pierd în mulțimea de Eminești. Oare fagurele imens al poeziei lui Eminescu are izvoare de miere noi pentru fiecare nou cititor și noua generație, sau cititorii noi consumă o miere pe care singuri și-o depun în el? Nu știu de voi putea răspunde, dar un lucru îl știu sigur: îl voi citi încă o dată pe Eminescu și nu pentru ultima oară.

Ramona FRÂNCU
cls. a XI-a D

Debut • Debut • Debut • Debut • Debut

Unei lumi ce va muri

Ascultați aceste rânduri, vă sunt adresate vouă
Mângâiați-le cu grijă, căci vestesc o lume nouă
Căutați și înțelegeți strălucirea-nțelepciunii
Căci în focul veșniciei voi veți fi numai tăciunii

Înger luminat de stele, renăscut în sărutare
Lucifer căzut din ceruri spre trupeasca desfătare
Vă-nvățam chiar nemurirea, vă dădeam supremația
Voi rămas-ați tot o turmă, venerat-ați sărăcia!

Credeți că cunoașteți lumea, vă simțiți mândri de sine
Dar ca dintr-o țevă spartă vă curge prostia-n vene
Fiind sclavi ai cărții scrise repetați greșeli banale
Ați plecat de la maimuță, ați ajuns niște-animale.

Acum văd destul de bine – voi sunteți apocalipsa
Dispăreți din lumea noastră – noi n-o să vă ducem lipsa!
Fiindcă nouă nu ni-e frică de sfârșitul ce-o să vie
Noi, murind în lumea asta vom renaște-n veșnicie!

Sfârșit pustiu

Neagra liniște a nopții spală corpuri descompuse
Vântul plânge soarta celui ce devreme-n iad se duse
Luna rece luminează demonii mânjiți de sânge
În urma lor din nori satanici, sumbru cu cenușă ninge.

Mii de ani fuse pământul cald izvor de bucurie
Unde chiar și Creatorul mulțumit avea să fie
Unde în fiecare suflet viețuia o-ntreagă lume
Și în fiecare gândire era soarbădă genune.

Dar s-au șters trecute vremuri, tot ce-a fost răpus-a timpul
Haosul cu repezi umbre sfâșiat-a vieții chipul
Răutatea dintre oameni șters-a fericirii urmă
Omul deveni o pală, omenirea fu o turmă.

Presărat cu umbre negre dealul muge surd a moarte
Stelele stropesc cu raze munți întregi de țeste sparte
Nu mai e nimeni în viață ca să vadă răsăritul
Dulce fost-a începutul, dar acesta e SFÂRȘITUL.

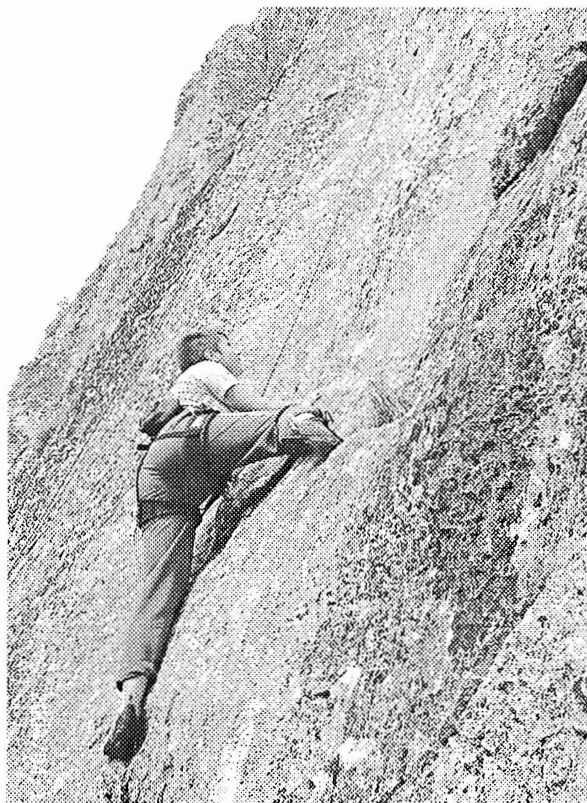
Miroslav COJOCARI
cl. a XI-a B

Sport

Dincolo de nori...

Dincolo de nori oamenii ajung foarte rar. Doar cei mai buni reușesc să rămână în viață. Unul din sporturile extreme care reușește să înalțe omul pe cele mai înalte culmi este alpinismul, un sport sănătos pentru minți mai puțin sănătoase. Muntele este elementul cheie în această ecuație: muntele îți poate fi prieten sau îți poate fi dușman de moarte. Practic acest sport de câteva luni de zile la Clubul Alpin Bacău, dar niciodată nu m-am imaginat făcând acest lucru. Pot să vă spun că acest sport mi-a schimbat complet viața: în primul rând am scăpat de frica de înălțimi, apoi am mai prins puțin curaj, iar nu în cele din urmă mă simt mult mai bine sufletește și numai muntele îmi poate oferi liniștea de care am nevoie. Deși pare un sport agitat, alpinismul este un sport calm, care necesită multă răbdare și devotament. Antrenamentele nu sunt nici ele ușoare pentru că la fel ca toate celelalte sporturi există reguli care nu pot fi încălcate pentru că în joc stă viața unei persoane, sau chiar a unei echipe. Atunci când te cațeri nu te poți gândi la nimic altceva și nu este bine ca ceva să îți distragă atenția. Mulți nu cunosc plăcerile acestui sport și îl consideră sport extrem. Eu îl practic și îl consider un mod de viață, dar extrem de plăcut. Totdeauna am considerat că dincolo de nori, pe piscurile munților stau zeii, dar am constatat cu bucurie că de fapt acolo sus putem ajunge și noi să ne bucurăm de liniște și pace. Viața noastră e o lungă și continuă călătorie dar depinde numai de noi cât de plăcută, scurtă sau lungă o putem face.

Alina-Maria LACĂTUȘU
Universitatea „George Bacovia“ Bacău

Facultatea virtuală

Facultatea Virtuală a căpătat în ultimul timp o amploare foarte mare, în străinătate și mai puțin în România, una din cauze ar fi procesul de învățare pe care o astfel de școală îl are față de cea tradițională. Multitudinea de oferte educaționale atrag tot mai mulți studenți an de an.

Învățământul Deschis la Distanță (IDD) – a început, cu greu, să se practice și în țara noastră. Cu toate că această nouă modalitate de învățare este tot mai mult folosită în occident, la noi a prins rădăcini doar la câteva facultăți. Să nu vă imaginați că o astfel de facultate există doar pe internet, ea este o instituție de învățământ, are studenți la zi, profesori, doar că acest mijloc educațional oferă celor care nu au timp sau nu se pot deplasa la facultatea respectivă posibilitatea cursurilor și examenelor online. Rețineți faptul că un astfel de sistem **nu este un curs fără frecvență**.

E mai bun?!

Da, este mai bună o astfel de facultate virtuală, și iată câteva motive pentru a vă convinge la un astfel de sistem de învățământ. Odată înscris la o astfel de facultate, veți primi toate cursurile predate în timpul anului universitar într-un set complet de CD-uri. O astfel de facultate implică și un **site** prin care fiecare student poate intra în contact direct cu profesorii lui, putând să-i întrebe orice problemă pe care o are în legătură cu un anumit curs. Studentul are un cont personal pe site-ul facultății respective, unde se poate verifica cu ajutorul unor teste, are chiar și un catalog virtual, unde își poate vedea notele obținute la examene. Posibilitatea prin intermediul video-conferinței permite studenților o mai bună comunicare cu profesorii lor, realizându-se astfel chiar și seminarii „virtuale“.

Examen online

Unele dintre examenele susținute de către studenții unei astfel de facultăți se realizează online, existând două

posibilități: asistarea studentului cu ajutorul unei camere web, ceea ce în România nu prea dă randament deoarece conexiunea la Internet nu este așa de bună, apărând deseori întreruperi ale cadrelor filmate, iar o altă posibilitate ar fi cea cu video conferința, realizându-se în săli de curs, de exemplu elevii centrelor de la Iași, Brașov sau Cluj pot fi observați de către profesorii lor din București, astfel membrii comisiei de examinare pot observa orice tentativă de copiere a oricărui student. Cursurile și examenele susținute la facultăți din străinătate permit studentului să își dea toate examenele pe Internet, din confortul propriei case, imaginați-vă că în timpul unui examen studentul stă întins pe pat și cu un laptop pe brațe răspunde întrebărilor examenului pe care trebuie să-l susțină. Oricum cei care se înscriu la o astfel de școală chiar vor să învețe. Însă la noi, cine ar putea garanta că în fața computer-ului, în locul studentului, nu stă un doctor în filosofie, nu?!!!

Unde mă înscriu?

Pentru a vă înscrie la o astfel de facultate, trebuie să aveți diploma de bacalaureat, iar mai apoi să urmați un examen scris. Procesul de admitere la o astfel de facultate rămâne neschimbat, doar cursurile și examenele se susțin online. Prima facultate din România care a implementat încă din anul 1999 sistemul IDD este **Facultatea de Comunicare și relații Publice „David Ogilvy“**, veți găsi mai multe detalii pe site-ul facultății: www.comunicare.ro

Iulian Viliman

contact@iulianviliman.com
http://www.iulianviliman.com

[Eveniment]

Lansarea site-ului liceului www.meb.ro !

Pe data de 15 ianuarie 2004, a avut loc primul eveniment IT din liceul „Mihai Eminescu“, mai precis lansarea site-ului oficial al liceului: www.meb.ro. La această activitate au participat reprezentanți ai mass-media, profesori, elevi și doamna directoare adjunctă Gabriela Toma. Site-ul este o prezentare a liceului „Mihai Eminescu“ în spațiul virtual, găsim aici toate informațiile legate de liceul nostru. El cuprinde mai multe rubrici referitoare la: evenimentele care se întâmplă în liceu, profesorii, elevii, conducerea, rezultate și proiectele inițiate de liceul nostru, de asemenea la rubrica Galerie Foto veți găsi poze din liceul nostru.

[On de Internet]

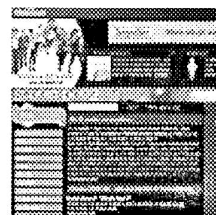
www.liternet.ro

Portal cultural dedicat literaturii. Aici găsiți reviste electronice gratuite, un atelier unde îți poți pune chiar tu lucrările, mai multe pe site.

www.cinemagia.ro

O impresionantă resursă pentru cinefili adevărați. Pe acest site sunt prezentate noile producții cinematografice și multe alte informații utile.

Descrierea icoanei

Icoana Binecredinciosului Voievod Ștefan cel Mare și Sfânt are 94 cm înălțime și 88 cm lățime. Ea este compusă dintr-o imagine centrală, așezată într-un plan retras în profilul icoanei „mai spre inima corabiei” cum spuneau cei din vechime, și din alte opt scene, dispuse în jurul imaginii centrale, la rândul lor aflate în retragerea față de zona marginală.

Sfântul Ștefan cel Mare este înfățișat într-o atitudine asemănătoare celor din tablourile votive ale ctitorilor sale. Este ca un împărat bizantin, cu coroană bogată și veșmânt tip „granazza” ornamentat cu palmete și stema Moldovei. Dar sub această îmbrăcăminte de ceremonie, Sfântul Ștefan cel Mare pare să aibă un costum militar, dovadă stând încălțăminte ce o poartă, specifică ostașilor lui Hristos. Piciorul drept îi este rănit – rană dobândită în tinerețe când a încercat să cucerească Cetatea Chilie. Măinile le ține în rugăciune. Binecredinciosul voievod luptător, activ până în pragul admirației se înfățișează în fața lui Iisus Hristos Judecătorul interesat de Maica Domnului. Iisus Hristos este reprezentat pe tron ținând în mână Tetraevangheliarul de la Humor copiat de ieromonahul Nicodim de la Putna și dăruit de voievodul Ștefan cel Mare Mănăstirii Humor în anul 1473. Alături de această ofrandă, în partea superioară a icoanei sunt reprezentate opt chivote (șapte plus unul) care simbolizează bisericile ridicate de Ștefan cel Mare întru slava Mântuitorului, a Maicii Sale și a tuturor sfinților. Numărul opt – „numărul veșniciei” – face trimitere la ziua a opta, ziua Judecății de Apoi, întărind sensul eshatologic al imaginii centrale. Chivotele sunt proiectate pe fond de aur, asemeni lui Iisus Hristos, Maicii Domnului și Sfântului Ștefan cel Mare. În restul icoanei aur vom mai întâlni doar la aureolele sfinților, pentru că „cei drepti vor străluci ca soarele în împărăția Tatălui lor” (Mat. 13,42). Chiar dacă pentru un cunoscător al ctitorilor lui Ștefan chivotele sunt ușor de identificate, doar cazul Putnei și al Dobrovățului a fost nevoie de explicat: Putnei zugrăvindu-i-se „inima”, mormântul lui Ștefan cel Mare iar la Dobrovăț aparând chiar inscripția pe fațadă.

Sub registrul chivotelor, în partea stângă a imaginii, avem reprezentată scena „nașterea Sfântului Ștefan cel Mare”. Oltea, mama lui Ștefan este reprezentată asemeni altor mame de sfinți, în pat primind daruri. În josul imaginii, într-un pățut, este zugrăvit „darul cel mai de preț”, coconul Ștefan, aflat sub ocrotirea îngerului său păzitor care îl acoperă cu djuoșie. Pe acest acoperământ este reprezentată stema Moldovei. În fundal este zugrăvită o clopotniță, semn al unei tradiții ctitorești deja înfiripate, clopotul acesteia bătând pentru toate bisericile din registrul superior dar și pentru admirația Sfântului Ștefan cel Mare, zugrăvită în partea opusă icoanei. Sub această scenă este înfrumusețată „încoronarea Sfântului Ștefan cel Mare”. Voievodul este plasat central pe un postament (suppedaneum), cu mâinile în rugăciune, creând o compoziție de tip piramidă, în vârful acesteia fiind zugrăvit un halou al puterii dumnezeiești care-și revărsa harul asupra voievodului. Duhul este simbolizat printr-o draperie albă. De o parte și de alta a voievodului sunt două cete de ierarhi și preoți, ierarhul din dreapta care-l binecuvântează fiind mitropolitul Teoctist, cel care l-a uns ca domn pe câmpia de la Direpate.

Dedesubt avem scena „Ștefan cel Mare sub aripa arhanghelului”. Această scenă este inspirată din legenda în care sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil ocrotesc pe Ștefan vodă. Se spune că Ștefan cel Mare avea obișnuința de a iscodi tabăra dușmană în momentul când își fixa tactica de luptă. Într-una din aceste expediții, înaintea bătăliei de la Vaslui el a fost descoperit de turci în pădurea Scânteia. Voievodul aflat la strâmtorare s-a ascuns într-un copac și a cerut cu ardoare ajutor de la sfinții Arhangheli. Aceștia i-au ascultat ruga, protejându-l cu aripile scăpându-l din impas. Scena din icoană ni-l înfățișează pe Sfântul Ștefan cel Mare acoperit de aripile Sfântului Arhanghel Mihail. Amândoi, arhanghel și sfânt, sunt plasați în frunzișul copacului pe sub care trec potrivnici înarmați: un tâtar și doi turci. Sensul imaginii se referă la protecția divină de care s-a bucurat voievodul Ștefan, cel care a reușit să-și păstreze în acele vremuri aspre atâția ani tronul și a supraviețuit în pofida numeroaselor războaie purtate.

În partea de jos a icoanei, pe toată lățimea acesteia, se află reprezentată scena „cavalcada Sfintei Cruci”. Această scenă se referă inițial exclusiv la bătălia de la podul Milviu (Roma 330) între împăratul Constantin, cel ce a visat crucea luminoasă pe cer și rivalul acestuia, Maxențiu. Sensul scenei a fost schimbat în ctitoria de la Patrauți a lui Ștefan cel Mare într-o luptă universală împotriva dușmanilor creștinătă-

ții, alături de Împăratul Constantin cel Mare fiind zugrăviți sfinți militari, conduși cu toții de arhanghelul Mihail. În icoana de față se merge tot pe ideea luptei împotriva dușmanilor creștinătății, în rândul sfinților militari fiind zugrăvit și Ștefan cel Mare. Acesta este reprezentat călare, alături de Sfântul Gheorghe, care îl ajută să poarte sabia – măturie a puternicei credințe în ajutorul Sfântului Gheorghe; acestui sfânt i-a înălțat rugăciuni, i-a ridicat biserici, l-a zugrăvit pe stindard. Ceata sfinților militari este condusă de arhanghelul Mihail care-i îndeamnă arătându-le soarele – „Soarele dreptății”. Cele două astre plasate în extremitățile scenei se referă la caracterul atemporal al celor reprezentate. Sfântului Arhanghel Mihail îi urmează: Sfântul Împărat Constantin proiectat pe steagul pe steagul de luptă cu crucea care îi apăruse în vis (labarum), Sfântul Nestor și Sfântul Iacob Persul – vizibili doar prin aureole și inscripții, Sfântul Teodor Tiron și Sfântul Teodor Stratilat iar în centrul compoziției Sfântul Ștefan cel Mare și Sfântul Gheorghe. În partea stângă a scenei, după Sfânta Față, sunt zugrăviți sfinții Procopie, sfânt căruia Ștefan cel Mare i-a închinat biserica din Badăuți, Sfântul Eustatie, ușor de recunoscut după simbolul ținut în mână (cerbul), Sfântul Mina, Sfântul Dumitru, Sfântul Artemie, prezent doar prin aureolă și inscripție și Sfântul Mercurie. Sfinții militari reprezentați sunt cei care de regulă sunt zugrăviți în bisericile lui Ștefan cel Mare. Prezența Sfintei Fețe în acest registru reprezintă „o promisiune de biruință pentru că ea reînnoiește întruparea Logosului; ea a fost trimisă de Dumnezeu credincioșilor, ca odinioară Cuvântul întrupat”. Se știe că icoana „nefăcută de mâna omenească” (achiropiitos) a jucat un rol important în războaiele cu perșii finalizate cu victoria împăratului Heraclius. Imaginea lui Hristos „nefăcută de mâna omenească” a reprezentat în timpul acestor războaie ceea ce fusese stindardul cu crucea constantină cu două secole mai devreme sub Constantin cel Mare.

Următoarea scenă, plasată în dreapta icoanei, deasupra cavalcadei sfintei Cruci este „spovedania și pocăința Sfântului Ștefan cel Mare”. Îl vedem pe voievod sub epitrahil, îngenunchat, cu barbă și plete de acum albe, cu coroana pusă la picioarele Sfântului Daniil Sihastrul, duhovnicul voievodului. Între ei se află masa altarului, cu Sfântul Potir. În munții din dreapta, chilia sihastrului, pe cei din stânga, crucea iar în fundal zidurile mănăstirii Putna. Prezența unui medalion (imago clipeata) care-l înfățișează pe Împăratul David cu cobza-n mână ca în reprezentările din pictura murală moldovenească, cântându-și psalmii, face trimitere la pocăința voievodului Ștefan cel Mare. Fragmentul din inscripția din clipeus aparține chiar Psalmului 50 – psalmul pocăinței „stropi-mă-vei cu isop și mă voi curăți, spăla-mă-vei și mai vărtos decât zăpada mă voi albi”. În același timp, se dorește o apropiere nu întâmplătoare între tipul special de sfințenie a celor doi, David și Ștefan cel Mare: amândoi cu păcate lumești, amândoi ajunși la pocăință, amândoi cu izbănzii duhovnicești fără asemănare. Aș spune că bisericile Sfântului Ștefan cel Mare sunt echivalentul duhovnicesc al psalmilor regelui David.

Prin medalionul cu regele David trecem la scena „admirația Sfântului Ștefan cel Mare”. Acesta este zugrăvit pe piatra propriului mormânt, decorată cu flori de mac și frunze de stejar. În dreapta compoziției este grupul ierarhilor și călugărilor iar în partea stângă, familia voievodului. În mijlocul compoziției se află o fereastră gotică prin care se observă tulpina arborelui a cărui coroană o vedem mai sus deasupra zidurilor. Acesta crește din trupul lui Ștefan și are 10 flori, copiii voievodului: Olena, Petru, Alexandru, Bogdan, Ilias, Maria, Bogdan-Vlad, Ana, Ștefan și Petru Rareș. Doar Rareș, cel mai vrednic lăstar al Sfântului Ștefan cel Mare este „scris” și cu imaginea trupeză. El ține în mână chivotul bisericii Dobrovăț, biserica ce ieșe cu acoperișul în registrul ctitoricesc, registrul chivotelor. Biserica Dobrovăț este cea care se alătură celor șapte chivote ce simbolizează ctitoriile lui Ștefan cel Mare. După cum se știe, biserica Dobrovăț este ultima zidire a voievodului Ștefan, la moartea acestuia rămânând neterminată. Ea a fost continuată de Bogdan cel Orb și „îmbrăcată în icoană” de Petru Rareș. Lumina ce vine de la mormântul lui Ștefan cel Mare aflat în biserica Putnei vegheat de seafimi a juns cu secole în urmă în preajma fiului său, Petru, dovadă stându-i viața și faptele ctitoricești, și ajunge acum în ultima scenă a icoanei, pătrunzând totodată și în inimile românilor care-l iubesc și-l au drept fundamental reper național.

Elena MURARIU

Icoana întru cinstirea Binecredinciosului Voievod Ștefan cel Mare și Sfânt

Icoană dedicată de plasticiana Elena Murariu comemorării a 500 de ani de la adormirea Binecredinciosului Voievod Ștefan cel Mare și Sfânt. Teologia icoanei, scrisă chiar de autoarea portretului, o puteți citi la pagina 15.